

‘Rijk moet met betrouwbaar verhaal komen’

“Ik ben als burgemeester van Leek betrokken vanwege het veld ‘Boerakker’, vernoemd naar de plaats Boerakker in de gemeente Marum. Dat is één van de drie aangewezen locaties voor de ondergrondse opslag van CO2. Anders dan de naam doet vermoeden, ligt het veld voor het overgrote gedeelte binnen onze gemeentegrenzen.”

“Bij een project zoals de CO2-opslag heb je als burgervader de rol om enerzijds te zorgen dat de procedures zorgvuldig verlopen. Iedereen moet zijn zegje kunnen doen, een plek in de besluitvorming krijgen. En anderzijds heb ik de plicht er op toe te zien dat aan de veiligheidsvoorwaarden wordt voldaan.”

Adequate informatie

“Op dit moment is de gemeente Leek – en daar schaar ik mezelf ook onder – niet expliciet voor of tegen ondergrondse CO2-opslag. Maar er is wel onzekerheid. En dat heeft te maken met het feit dat het Rijk haar rol om met adequate informatie en voorlichting te komen, niet voldoende waarmaakt. Ik merk dat nu heftige discussies worden gevoerd, die niet gevoed worden door inhoud, maar door emotie. Dat is vaak het gevolg van onvoldoende informatie.”

Betrouwbaar verhaal

“Het Rijk moet op heel korte termijn haar verantwoordelijkheid nemen door met een betrouwbaar verhaal te komen: waar hebben we het nu over? Dan gaat het bijvoorbeeld om nut en noodzaak. Levert afvangen en opslaan van CO₂ wel die bijdrage aan de klimaatdoelstellingen die we voor ogen hebben? Hoe zit het met de veiligheid? Er zijn mensen die zeggen: ‘er heeft daar miljoenen jaren aardgas in de grond gezeten, waarom zou CO₂ niet blijven zitten?’ Maar weer anderen komen met theorieën over chemische reacties die zouden kunnen optreden.”

“Op die vragen moet een helder antwoord komen. Die kun je nu al geven. Dat moet je niet meteen koppelen aan een demonstratieproject. Dat is een beetje de valkuil van die term. Mensen die onzeker zijn, zeggen nu: ‘oh, dus ze moeten nog van alles uitproberen. En straks zakt mijn huis weg’. Het gaat er juist om dat je met een demonstratieproject laat zien dat ondergrondse CO₂-opslag kan, en dat het veilig uitgerold kan worden naar meer grootschalige projecten. Maar dat moet je helder communiceren.”

Wetenschappers

“Ik vind ook dat deskundigen van TNO en wetenschappers van technische universiteiten in heldere bewoordingen moeten uitleggen waar we het over hebben. Zo sprak ik een tegenstander die vertelde dat ze thuis vroeger een kanariepietje in de kamer hadden staan. Als die van z'n stokje viel, moest je oppassen voor giftige kooldampen. Ik moet dan uitleggen dat hij het heeft over koolmonoxide en dat de opslag gaat over kooldioxide. Om maar aan te geven: dat soort basale informatie moet gewoon eens goed worden neergezet. Hoe giftig is het? Wat gebeurt er als een lek ontstaat? Hoe groot is de kans dat bij transport CO₂ ontsnapt?”

“Kortom, een goede dialoog is heel belangrijk. Door de wisseling van de wacht in Den Haag is verwarring ontstaan. In het regeerakkoord stonden passages over ‘draagvlak voor CO₂-opslag’ en werd een koppeling met kernenergie gemaakt. Dat alles wordt door een deel van de betrokkenen maar half gelezen. Met als gevolg dat hier in de regio CO₂ wordt beleefd alsof het kernafval is.”

Kijken naar kansen

“Je moet eerlijk zijn, en ook kijken naar de kansen. Als deskundigen ons uit kunnen leggen dat ondergrondse CO₂-opslag een substantiële bijdrage kan leveren aan de milieudoelstellingen én als ze ons uit kunnen leggen dat het ook veilig kan, is de gemeente Leek de laatste om te zeggen dat ze tegen is.”